

VIDA I ANECDOTA DE MESTRE VICENT

Per A. SANCHEZ GOZALBO

De la Societat Castellonense de Cultura

També per aquestes contrades de la Plana, el Maestrat i Ports de Morella va resonar la veu de Mestre Vicent. Ultra el códex de sermons conservat a l'Arxiu Eclesiàstic de Morella, sovintgen notícies i dades de la seua estada a Catí, Cabanes, Lluçena i molts altres pobles, en els manuals dels notaris de l'època que cuitosos anotaven totes les incidències de cada dia. I és que la seua popularitat, el foc de la seua paraula era tanta, irradiava tal exemplaritat la seua persona que no s'acomentaven les gents amb la seua predicació, sino que volien conservar a casa el seus sermons.

L'espectacle de la seua arribada a un poble dividit per les bandositats endèmiques a l'època era impressionant. Calia improvisar un cadafal a places i amples carreres per no ésser prou l'àmbit de l'església per contenir les multituds. Tot i contindre bona i santa doctrina el sermó, d'estar rublit de teologia, era tal la vivacitat de la seua paraula, el foc del seu esperit que la contalla crua, la facècia gràfica que incrustava en l'oració venia a gravar a colp de mall en aquells cors i aquells intel·ligències el penediment, el perdó a l'adversari, el retorn a la concòrdia d'allò que d'anys no era més que discòrdia.

Sovint trobem encara per aquestos pobles petiades del seu córrer per aquestes planes i muntanyes. Ací és una font que des d'aleshores mai no ha deixat de rajar aigua fresca i sabrosa. Més allà un pedrot a un racó d'ampla i porxada plaça, recorda que muntat allí va enfervorir la gent indígena i els acompanyants del seu seguici, amb la seua paraula revoltadora. Morella guardava com estimat tesor la casa on va ressuscitar el xiquet que la mare folla va sacrificar. Sobre un molló fronterer dels termes d'Albocàsser i Catí hi ha avui una ermita dedicada al Sant. Les famílies Rovira i Gavaldà s'ufanen d'haver hostatjat Mestre Vicent. Tota la predicació és feta avui en llengua castellana a Castelló de la Plana menys la novena que cascun any se li dedica en l'antic convent del Roser, de frares dominicans, el dia de la seua festa. Són nou dies de predicació fea en la mateixa llengua del Sant.

Tot açò vol dir que per tot arreu és viva la fe i la devoció pel Sant, però caldria preguntar ¿es coneix prou bé la seua obra o no més parem esment en l'anècdota riallera? Hom deu estudiar la molla, la dimensió de l'obra evangelitzadora d'aquest apòstol, d'aquesta figura, la més gran de la seua època..

SANT VICENT FERRER I PORTUGAL

Per NICOLAU DE SUECA

Director de Número
del Centre de Cultura Valenciana

Sembla que el Pare Vicent Ferrer no va estar a Portugal; els autors que hem consultat no diuen res en concret a aquest respecte. Fages (*Historia de San Vicente Ferrer*. Tomo I. Valencia, 1003, pàgines 104 y 105), cita que Pere de Luna, després Benet XIII, va estar a Santarem disputant amb els teòlegs del Rei de Portugal i que com la discussió s'allargava va encomanar al Pare Vicent Ferrer que el substituïra en ella, i aquest Sant Pare «va prendre part en la lluita», segons el Fages. No obstant açò, en la pàgina 126, diu de Sant Vicent Ferrer «que es va limitar a evantgelitzar els països que estaven sota l'obediència d'Àvinyó», i Portugal no hi estava. Comparant els dos textos es dedueix que el nostre Sant va ésser a Santarem (Portugal) quan encara no es considerava legat a *latere Christi* i no després, en els temps de les seues predicacions tau-matúrgiques.

Jercant llibres i papers un dia de lleure per a Baixa, de Lisboa vaig trobar un llibreter antiquari qui en fer-li certs preguntats va conèixer que era valencià, de la València de Sant Vicent Ferrer, i conversarem. Ell havia editat algunes obres de Blasco Ibáñez i coneixia a la nostra València a través de *Terras Malditas* (La Barraca), *Miseraveis* (una altra edició de la mateixa) *Por entre Langeiras* (Entre Tarongers) i per la fama de Sant Vicent Ferrer i em va traure un *Història portuguesa del Sant*, que jo vaig adquirir i la portada de la qual em permet trascriure:

Historia da prodigiosa, e admiravel, vida do Apostolo Valenciano, Profeta, e Anjo do Apocalypse o Glorioso San Vicente Ferrer. Recopilada de varios Autores, E escrita na Linguagem Portuguesa, para excitar a devoção de tão Prodigioso Santo. Por Domingos Lopes Coelho. Offerecida ao Senhor João Leite Ferreira, por Bernardo Frz. Gayo. Lisboa Occidental. Na Officina Joaquiniana da Musica de Bernardo Frz. Gayo, Anno de MDCCXL. Con todas as Licenças necessarias.

En la dedicatòria *Ao Senhor João Leite Ferreira*, comença així: *As heroicas açoes, as singulares virtudes, os estupendos milagres, os prodigios, os portentos, as maravilhas do Apostolo Valenciano, do Thaumaturgo Hespanhol, da Estrella que mais resplandeceo fixa no Ceo Dominicano.*

Però en tot el llibre no fa referència a cap estànquia de Sant Vicent a Portugal ni a les disputes de Santarem, que tal volta el Lopes Coelho ignorava, o creguera que Sant Vicent Ferrer no havia estat en elles.

NAIXEMENT DE SANT VICENT

Per CARLES SALVADOR

Era de l'hivern un dia
—el vint-i-tres de gener—
i en aquest dia naixia
qui fón Sant Vicent Ferrer.

Baixava del cel la blana carícia
daurada del sol
i omplia la terra la dolça delícia
d'uns àngels en vol.

La mare —Constança— dins cambra serena
sentia el fillet,
puix somnis tots cèlics portaven l'ofrena
d'un ésser perfet.

Guillem —d'alta estirp i digne notari—,
un poc neguitós,
espera el rebrot extraordinari
i miraculós.

I del cel vingué
com un sol el fill,
àngel de la Fe,
dels homes espill.

S'ompli de goig la Ciutat
que ara ja és bres d'aquest frare d'Amor:
verba de foc, raig de llum, confessor,
vent que trontolla el pecat.

Era de l'hivern un dia
—el vint-i-tres de gener—;
al carrer del mar naixia
el Pare Vicent Ferrer.